

V Bruselu dne 31.1.2019
COM(2019) 37 final

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

**Výroční zpráva o provádění nástrojů Evropské unie pro financování vnější činnosti v
roce 2017**

{SWD(2019) 12 final}

SOUHRNNÉ ZÁVAZKY

Evropská unie (EU) podporuje jednotný přístup, který propojuje všechny dostupné nástroje EU a jejích členských států s cílem posílit mír a prosperitu ve světě. V roce 2017 čelila Evropa i celý svět i nadále významným problémům. EU reagovala komplexně a využila celou škálu svých politik a nástrojů, které zahrnují opatření v oblasti diplomacie, bezpečnosti, financí, obchodu, rozvoje i humanitární pomoci. Opatření přijatá v reakci na krize zahrnovala podporu poskytovanou při všech významných současných krizích na celém světě včetně aktivit v deseti „nejméně mírumilovných“ zemích¹.

EU jako silnější aktér na celosvětové scéně

V průběhu roku 2017 bylo v plném rozsahu zahájeno provádění globální strategie zahraniční a bezpečnostní politiky EU². Tato strategie EU stanoví základní zájmy a zásady pro angažovanost EU a poskytuje vizi důvěryhodnější, zodpovědnější a reakceschopnější Evropské unie ve světě.

EU i nadále bojovala se stávající vysokou úrovní zranitelnosti v důsledku humanitární krize, sucha a nejistoty tak, že financovala operace v hodnotě přes 2,2 miliardy EUR ve více než 90 zemích mimo EU. EU a její členské státy zůstávají i nadále největším poskytovatelem humanitární pomoci na světě.

EU a její členské státy jsou největším poskytovatelem oficiální rozvojové pomoci, neboť poskytují více než polovinu oficiální rozvojové pomoci na celém světě. V roce 2017 vyplatila jen samotná Evropská komise oficiální rozvojovou pomoc ve výši 13,34 miliardy EUR.

Provádění globální strategie EU v oblasti bezpečnosti a obrany probíhalo rychle a s hmatatelnými účinky. Jako příklad lze uvést práci na koordinovaném každoročním přezkumu v oblasti obrany³, zřízení útvaru schopnosti vojenského plánování a vedení⁴, provádění evropského obranného akčního plánu a společné prohlášení EU a NATO a rovněž dohodu o stálé strukturované spolupráci⁵.

Globální strategie EU uznává význam mezinárodního systému založeného na multilateralismu. EU a Organizace spojených národů (OSN) jsou nepostradatelnými partnery při zajišťování míru a bezpečnosti. Cílem průlomové společné trojstranné spolupráce mezi Africkou unií (AU), EU a OSN týkající se Libye a migrace je připravit cestu pro posílení spolupráce v rámci širšího mírového a bezpečnostního programu. Důležitost investic do globálně-regionálních bezpečnostních partnerství ukazuje i podpora poskytovaná společným silám skupiny G5 Sahel.

Evropský konsensus o rozvoji, kterým se provádí Agenda pro udržitelný rozvoj 2030

V červnu 2017 byl přijat nový Evropský konsensus o rozvoji⁶ ve formě společného prohlášení, které podepsalo maltské předsednictví jménem Rady a členských států, Parlamentu, Komise a vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku. Tento nový konsensus je reakcí EU na

¹ Globální index míru 2017, Institut pro ekonomii a mír.

² <https://europa.eu/globalstrategy/en/global-strategy-foreign-and-security-policy-european-union>

³ https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/36453/coordinated-annual-review-defence-card_en

⁴ https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/27763/military-planning-and-conduct-capability-mpcc_en

⁵ https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/34226/permanent-structured-cooperation-pesco-factsheet_en

⁶ https://ec.europa.eu/europeaid/policies/european-development-policy/european-consensus-development_en

celosvětové trendy a úkoly v oblasti mezinárodní spolupráce a rozvoje, přičemž uvádí do souladu vnější činnost EU s Agendou OSN pro udržitelný rozvoj 2030 a s jejími cíli udržitelného rozvoje.

Tento konsensus, který je strukturován kolem „5 P“, na nichž je Agenda pro udržitelný rozvoj 2030 založena (People, Planet, Prosperity, Peace and Partnership – lidé, planeta, prosperita, mír a partnerství), uplatňuje vyvážený a integrovaný přístup k ekonomickému, sociálnímu a environmentálnímu rozměru udržitelného rozvoje.

Plán vnějších investic

V roce 2017 bylo zahájeno provádění ambiciózního plánu vnějších investic EU⁷ poté, co v září vstoupilo v platnost nařízení o Evropském fondu pro udržitelný rozvoj. S pomocí příspěvků ve výši 4,1 miliardy EUR (2,6 miliardy EUR na kombinované financování a 1,5 miliardy EUR na záruky) má plán za cíl mobilizovat investice v Africe a zemích evropského sousedství v celkové výši 44 miliard EUR s pěti „investičními okny“, která zahrnují: udržitelnou energii a konektivitu, financování mikropodniků a malých a středních podniků, udržitelné zemědělství, zemědělské podnikání a potravinářství, udržitelnost měst a digitalizaci pro rozvoj.

Přijetí plánu vnějších investic představuje zlomový okamžik pro vnější činnost EU, neboť stimuluje zapojení soukromého sektoru, které má přinést výsledky v kontextu širších cílů globální politiky.

Lepší spolupráce s členskými státy EU

Evropský konsensus o rozvoji zaměřuje úsilí EU, pokud jde o zlepšení spolupráce s členskými státy na provádění Agendy pro udržitelný rozvoj 2030, na společné plánování. Spojením zdrojů a kapacit zvyšuje společné plánování kolektivní dopad a viditelnost evropské rozvojové spolupráce a vnější činnosti.

Nezávislé hodnocení procesů společného plánování EU⁸ v květnu roku 2017 dospělo k závěru, že díky nim došlo ke zvýšení koordinace mezi EU, členskými státy a dalšími rozvojovými partnery a k posílení vlivu a působení EU a členských států na úrovni jednotlivých zemí.

Na konci roku 2017 existovalo 23 dokumentů společného plánování, z nichž bylo v průběhu roku dokončeno sedm. Proces společného plánování probíhal v dalších 36 partnerských zemích.

Soudržnost politik ve prospěch rozvoje

Soudržnost politik ve prospěch rozvoje vyžaduje, aby EU zohlednila cíle rozvojové spolupráce při veškerém provádění politik, jež pravděpodobně budou mít vliv na rozvojové země.

V roce 2017 pokračovala Komise v prosazování soudržnosti politik ve prospěch rozvoje včetně začlenění tohoto principu do Evropského konsensu o rozvoji, a zdůraznila jeho vysoký přínos pro k dosahování cílů udržitelného rozvoje.

⁷ https://ec.europa.eu/europeaid/eu-external-investment-plan-factsheet_en

⁸ https://ec.europa.eu/europeaid/evaluation-eu-joint-programming-process-development-cooperation-2011-2015_en

CELOSVĚTOVÁ PŮSOBNOST

Afrika

Rok 2017 byl významným rokem z hlediska strategického partnerství s Afrikou. V květnu bylo přijato společné sdělení o nových podnětech pro partnerství mezi EU a Afrikou⁹, po němž následoval pátý summit Africká unie – EU, který se konal v listopadu v Abidžanu. Byly zahájeny přípravy na nový vztah se skupinou afrických, karibských a tichomořských států (AKT) s cílem vytvořit rovnocenné, moderní, politické a cílené partnerství navazující na dohodu z Cotonou.

Během roku 2017 bylo schváleno 40 nových programů ve třech regionech, na něž se vztahuje Nouzový svěřenský fond EU pro stabilitu a řešení hlavních příčin nelegální migrace a vysídlených osob v Africe (nouzový svěřenský fond EU pro Afriku).

Region zemí procesu rozšíření

Klíčovou politickou událostí v roce 2017 byl projev předsedy Junckera o stavu Unie¹⁰, který opětovně potvrdil a zdůraznil, že EU jednoznačně podporuje perspektivu vstupu západního Balkánu do EU.

Evropské sousedství

V roce 2017 pokračovala EU v zavádění revidované evropské politiky sousedství (EPS) za účelem dosahování společných cílů, jimiž je stabilizace sousedních zemí EU a vytváření individualizovanějších partnerství. Byly uzavřeny revidované programy pro přidružení s Gruzíí a Moldavskem a vstoupila v platnost dohoda o přidružení s Ukrajinou včetně prohloubené a komplexní zóny volného obchodu. Comprehensive and Enhanced Cooperation Agreement was concluded and signed with Armenia. Listopadový summit Východního partnerství poskytl vodítko pro budoucí regionální spolupráci založenou na „20 cílech pro rok 2020“¹¹.

Z programů EU byl i nadále podporován hospodářský, sociální, kulturní a politický rozvoj zemí jižního sousedství včetně zemí, které poskytují útočiště uprchlíkům ze Sýrie.

Partnership priorities for 2017-2020 were agreed with Algeria and Egypt, while progress was made on identifying similar joint priorities with Armenia, Tunisia, Palestine, Azerbaijan and Belarus.

V květnu 2017 bylo přijato společné sdělení o vývoji sousedství a o provádění přezkumu evropské politiky sousedství¹².

Asie, Střední Asie a Tichomoří

Jak 19. summit EU-Čína v červnu 2017, tak summit EU-Indie v říjnu prokázaly společný závazek řešit globální a regionální problémy, jakými jsou například změna klimatu a bezpečnostní hrozby. V průběhu roku 2017 podepsala EU politické dohody o celé řadě oblastí spolupráce s Austrálií a Novým Zélandem.

EU se intenzivně zabývala řešením rohingské uprchlické krize v Bangladéši a Myanmaru a zintenzívnila své humanitární úsilí, když v říjnu spolupořádala dárcovskou konferenci OSN a přislíbila největší dárcovskou pomoc.

⁹ JOIN(2017) 17 final ze dne 4. května 2017.

¹⁰ http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-17-3165_cs.htm

¹¹ https://eeas.europa.eu/sites/eeas/files/20_deliverables_for_2020.pdf

¹² JOIN(2017) 18 final ze dne 18. května 2017.

Latinská Amerika a Karibik

V roce 2017 pokročila jednání s jihoamerickým obchodním uskupením MERCOSUR ohledně dohody o přidružení mezi oběma regiony a v listopadu bylo zahájeno prozatímní uplatňování dohody o politickém dialogu a spolupráci s Kubou. Na začátku roku vstoupila v platnost mnohostranná obchodní dohoda s Ekvádorem.

V roce 2017 se EU snažila posunout zaměření své spolupráce s Latinskou Amerikou a Karibikem směrem k diverzifikovanějšímu modelu, který přiznává významnou úlohu investicím, výzkumu a inovacím, vzdělávání a digitální agendě.

LIDÉ

Lidský rozvoj

Vymýcení chudoby (cíl udržitelného rozvoje 1), řešení nerovností a diskriminace (cíl udržitelného rozvoje 10) a zajištění toho, že nikdo nezůstane opomenut, představují jádro rozvojové politiky EU.

Díky účasti na globálních iniciativách, jako je Globální fond pro boj proti AIDS, tuberkulóze a malárii (GFATM), Světová aliance pro vakcíny a imunizaci (GAVI), Globální partnerství pro vzdělávání (GPE) a fond Education Cannot Wait („Vzdělání nepočká“), sehrála EU významnou roli při utváření mezinárodního politického programu v oblasti zdraví (cíl udržitelného rozvoje 3) a vzdělání (cíl udržitelného rozvoje 4). V rámci těchto iniciativ byla 11 milionům lidí poskytnuta život zachraňující léčba HIV, zajištěna léčba 17,4 milionu případů tuberkulózy a distribuováno 795 milionů lůžkových moskytiér jako prevence proti malárii. Díky podpoře, kterou EU v roce 2015 poskytla Globálnímu partnerství pro vzdělávání, mohlo v partnerských zemích navštěvovat základní školy o 72 milionů více dětí než v roce 2002.

Prostřednictvím programu Erasmus+ pomohla EU partnerským zemím zvyšovat zaměstnatelnost jednotlivců. V roce 2017 bylo studentům a zaměstnancům uděleno více než 40 500 grantů na podporu individuální mobility, z nichž více než polovina byla poskytnuta zemím evropského sousedství a zemím procesu rozšíření. Kromě toho bylo přibližně 40 milionů EUR z prostředků EU podpořeno zhruba 350 mezinárodních účastí na společných projektech programu Horizont 2020.

Po přijetí závěrů Rady z května roku 2017 ohledně „strategického přístupu EU k mezinárodním kulturním vztahům“¹³ se obnovil důraz na kulturní rozměr rozvoje a mezinárodní spolupráce.

Rovnost žen a mužů a posílení práv žen

EU a její členské státy si i nadále udržují vedoucí postavení ve světě, pokud jde o prosazování rovnosti žen a mužů a posilování postavení žen a dívek (cíl udržitelného rozvoje 5). První zpráva o provádění akčního plánu EU pro rovnost žen a mužů 2016–2020¹⁴ byla zveřejněna v roce 2017¹⁵.

¹³ Společné sdělení „Směrem ke strategii EU pro mezinárodní kulturní vztahy“, JOIN(2016) 29 final ze dne 8. června 2016; závěry Rady 9635/17.

Komise pozorně sleduje vývoj v oblasti rovnosti žen a mužů a boje proti násilí založenému na pohlaví v regionu zemí procesu rozšíření. Tyto otázky jsou řešeny rovněž během přístupových jednání a v procesu stabilizace a přidružení, o nichž informoval balíček týkající se rozšíření z roku 2017¹⁶.

Soustředění pozornosti na násilí na základě pohlaví

Roku 2017 byla zahájena tzv. iniciativa Spotlight¹⁷ jako nové partnerství mezi EU a OSN, jehož cílem je odstranit všechny formy násilí vůči ženám a dívkám. Cílem této iniciativy, financované 500 miliony EUR z EU a zaměřené na Asii, Tichomoří, Afriku (zvláště subsaharskou Afriku), Latinskou Ameriku a Karibik, je dosáhnout transformační změny na regionální úrovni.

Migrace, násilné vysídlování a azyl

Migrace a mobilita zůstaly i nadále prioritou programu EU, přičemž centrum pozornosti se posunulo směrem k nejproblematičtější oblasti, kterou je trasa přes centrální Středomoří, přičemž hlavní zemí, z níž migranti odcházejí do EU, zůstala i nadále Libye. Nástroj pro uprchlíky v Turecku i nadále zajišťoval potřeby uprchlíků a hostitelských komunit v této zemi, přičemž Komise v roce 2017 za tímto účelem vyčlenila tři miliardy EUR.

Na západním Balkáně hraje EU vedoucí úlohu při sjednocování reakcí na záležitosti týkající se uprchlíků a migrace.

Řízení smíšených migračních toků v Libyi

V roce 2017 Komise rychle zareagovala na doporučení obsažená ve společném sdělení „Migrace na trase přes centrální Středomoří. Řízení toků, záchrana životů¹⁸“, které bylo zveřejněno v lednu. Byl urychleně vytvořen program v hodnotě 90 milionů EUR s cílem poskytnout ochranu a pomoc potřebným v Libyi a podpořit stabilizaci hostitelských komunit.

Zabezpečení potravin a výživy

Hlad a nedostatek potravin a výživy ve světě byly v roce 2017 na vzestupu a počet lidí trpících hladem vzrostl o dalších 38 milionů. „Global Report on Food Crises“ („Celosvětová zpráva o potravinových krizích“)¹⁹, která byla vydána v březnu, informovala, že nedostatkem potravy je postiženo více než 108 milionů lidí, a o několika oblastech, které jsou nejvíce ohroženy hladomorem.

Snahy EU přispět k cíli udržitelného rozvoje 2 vyústily v cílenou tematickou a dvoustrannou podporu, zejména s cílem řešit nestabilní situaci a mimořádné události v celé řadě zemí, přičemž bylo vyčleněno 140 milionů EUR v součinnosti se 750 miliony EUR na zabránění hladomoru ve čtyřech zemích, které jsou považovány za ohrožené: Somálsko, Jižní Súdán, Jemen a Nigérie.

¹⁴ Společný pracovní dokument útvarů Komise SWD(2015) 182 final ze dne 21. září 2015 „Rovnost žen a mužů a posílení postavení žen: proměna života žen a dívek prostřednictvím vnějších vztahů EU (2016–2020)“, na něž navázala Rada svými závěry č. 13201/15 ze dne 26. října 2015.

¹⁵ <https://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/10102/2017/EN/SWD-2017-288-F1-EN-MAIN-PART-1.PDF>

¹⁶ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-3342_cs.htm

¹⁷ https://ec.europa.eu/europeaid/sectors/human-rights-and-democratic-governance/gender-equality/spotlight-initiative_en

¹⁸ JOIN(2017) 4 final, 25. ledna 2017.

¹⁹ https://ec.europa.eu/europeaid/global-report-food-crises-2017_en

PLANETA

Změna klimatu

Změna klimatu (cíl udržitelného rozvoje 13) představuje i nadále velkou hrozbu, která ovlivňuje globální udržitelný rozvoj. V roce 2017 postihlo karibskou oblast několik silných hurikánů, které ilustrovaly dopad častějšího výskytu extrémních povětrnostních jevů. EU podporuje celosvětový rámec pro snižování rizika katastrof. Tato iniciativa umožnila posouzení potřeb v situaci po katastrofě a pomohla poskytnout Karibiku zasaženému hurikány rychlou podporu.

Přizpůsobení se změně klimatu je hlavní prioritou pro většinu rozvojových zemí, zejména pro malé ostrovní rozvojové státy a pro nejméně rozvinuté země). Stěžejní iniciativa EU, globální aliance pro boj proti změně klimatu +, se na ně i nadále zaměřovala jako na prioritní příjemce.

EU spolupracovala rovněž se zeměmi G20 na podpoře provádění vnitrostátně stanovených příspěvků na summitu COP 21.

Životní prostředí a udržitelné řízení přírodních zdrojů

Přírodní kapitál, včetně úrodné půdy, vodních zdrojů, lesů, populací ryb a biologické rozmanitosti, je hlavní oporou hospodářství mnoha partnerských zemí a významně přispívá k zajišťování obživy. Ochrana a udržitelné řízení přírodního kapitálu má zásadní význam pro dosahování cílů Agendy pro udržitelný rozvoj 2030 (včetně cílů udržitelného rozvoje 6, 12, 14 a 15).

EU se intenzivně angažovala na 3. zasedání Environmentálního shromáždění OSN v Nairobi, které se konalo v prosinci pod názvem „Vstříc k planetě bez znečištění“. EU se také aktivně podílela na ochraně oceánů, například se zúčastnila konference OSN o oceánech za účelem provádění cíle udržitelného rozvoje 14, která se konala v červnu 2017 v New Yorku, a v říjnu uspořádala ve Vallettě konferenci „Naše oceány“.

Vzhledem k tomu, že na lesích je závislá obživa 1,6 miliardy lidí, se EU aktivně angažuje v udržitelném obhospodařování lesů. Bylo dosaženo pokroku při provádění akčního plánu EU pro prosazování práva, správu a obchod v oblasti lesnictví (FLEGT)²⁰. Byly uzavřeny dobrovolné dohody o partnerství s Hondurasem a Guyanou. V roce 2017 EU také úspěšně stála v čele partnerství pro lesy v Konžské pánvi.

Životní prostředí a přírodní zdroje v zemích evropského sousedství

Životní prostředí a udržitelné řízení přírodních zdrojů představuje prioritu jižního i východního sousedství. Při podpoře iniciativ, které zahrnují řízení vodních zdrojů, odstraňování znečištění a přeshraniční spolupráci, se opatření EU posunula směrem k vytváření oběhových a nízkouhlíkových hospodářství účelně využívajících zdroje.

Udržitelná energie

Pracovní dokument útvarů Komise „Urychlení rozvoje“²¹, který byl vydán v prosinci 2017, poukázal na to, jak spolupráce v oblasti udržitelné

²⁰ <http://www.euflegt.efi.int/flegt-action-plan>

²¹ SWD(2017) 482 final ze dne 15. prosince 2017.

energie přispívá k provádění Evropského konsensu o rozvoji. V roce 2017 zahájila EU opatření zaměřená na zajištění energie pro Afriku („Energise Africa“)²².

Projekt EU4Energy podpořil reformy v odvětví energetiky ve východním sousedství. Na summitu západního Balkánu v Terstu v červenci 2017 byl schválen balíček konektivity s granty EU ve výši 194 milionů EUR, který přinese investice ve výši 500 milionů EUR do regionálních projektů na zlepšení dopravního a energetického propojení.

Obnovitelné zdroje energie v Africe

Na konci roku 2017 vyčlenily Zambie, Benin, Pobřeží slonoviny a Nigérie celkem 85 milionů EUR na iniciativu pro financování elektrifikace (ElectriFI), která zahrnuje projekty na připojení 452 000 nových domácností k elektrorozvodné síti, vytvoření dalších 88 MW nové obnovitelné energie a snížení emisí o přibližně 200 000 tun ekvivalentu CO₂ ročně.

PROSPERITA

Spolupráce se soukromým sektorem

V roce 2017 zavedla EU nový přístup zaměřený na zapojení soukromého sektoru²³ s cílem dosáhnout udržitelného a inkluzivního rozvoje. Koncepce platformy udržitelných podniků pro Afriku (SB4A), propojená s plánem vnějších investic, může vytvořit fórum, kde bude soukromý sektor schopen identifikovat investiční omezení (a přispět tak k plnění cíle udržitelného rozvoje 8).

V listopadu roku 2017 přijala EU novou strategii pomoci na podporu obchodu „Dosažení prosperity prostřednictvím obchodu a investic“²⁴, která vychází z deseti let intervencí EU. Strategie klade důraz na podporu partnerských zemí a jejich průmyslových odvětví při přechodu na produkty a služby s vyšší přidanou hodnotou a na využití potenciálu obchodu mezi regiony i obchodu s EU.

Zemědělský růst

Živobytí dvou třetin chudých na planetě závisí na zemědělství a mnoho rozvojových zemí je stále do velké míry závislých na obchodu s jen několika málo komoditami.

EU podporuje opatření týkající se správy půdy ve více než 40 zemích s celkovým rozpočtem téměř 240 milionů EUR. V Peru a Hondurasu chrání projekty financované z EU pozemková práva původního obyvatelstva a zajišťují pro ně základní vybavení (a přispívají tak k plnění cíle udržitelného rozvoje 2).

AgriFI podporuje fazole

V roce 2017 bylo v rámci iniciativy financování zemědělství (AgriFI)²⁵ zahájeno několik programů včetně analýzy hodnotového řetězce odvětví pěstování zelených fazolí v Keni, z níž vyplynulo, že tato investice podpořila obživu přibližně 52 000 drobných zemědělců.

Infrastruktury, města a digitalizace

Pokrok při plnění Agendy pro udržitelný rozvoj 2030 vyžaduje budování odolné infrastruktury a podporu inkluzivní a udržitelné industrializace a inovací (cíle udržitelného rozvoje 9).

²² https://ec.europa.eu/europeaid/sites/devco/files/factsheet-5-energise-africa_en.pdf

²³ https://ec.europa.eu/europeaid/sectors/economic-growth/private-sector-development/funding_en

²⁴ COM(2017) 667 final ze dne 13. listopadu 2017.

²⁵ <https://www.edfi.eu/facility/agrifi/>

EU pomohla při koordinaci společné agendy Afriky a EU v oblasti infrastruktury a zapojila se do činnosti výboru programu africké dopravní politiky, který podporuje politiku a strategii afrických vlád a regionálních hospodářských společenství.

Významné výzvy v oblasti rozvoje představuje rychlá urbanizace, zejména v Asii a Africe. V roce 2017 byl vypracován program mezinárodní meziměstské spolupráce (IUC)²⁶, který má napomoci sdílení osvědčených postupů v oblasti urbanizace mezi městy v EU a městy ve strategických partnerských zemích, jako je Indie a Čína. Do plánu vnějších investic bylo rovněž začleněno zvláštní investiční okno pro „Udržitelná města“ (cíl udržitelného rozvoje 11).

Pakt starostů a primátorů EU ve východním sousedství

Iniciativa Pakt starostů a primátorů EU podporuje obce v Arménii, Ázerbájdžánu, Bělorusku, Gruzii, Moldavsku a na Ukrajině při provádění energetických a klimatických závazků. Poskytováním cílené grantové podpory projektů přispívá EU k jejich cíli snížit emise CO₂ do roku 2030 o 30 %. K Paktu starostů a primátorů se připojilo více než 300 obcí v regionu Východního partnerství.

Realizace opatření ke zlepšení digitalizace naplánovaných v pracovním dokumentu útvarů Komise nazvaném „Digital4Development“²⁷ na rok 2017 zahrnovala projekty infrastruktury v oblasti optických vláken, zvyšování bezpečnosti a odolnosti kritické informační infrastruktury a sítí a podporu všeobecně přístupného a cenově dostupného širokopásmového připojení v celé Africe.

MÍR

Demokracie, lidská práva a řádná správa věcí veřejných

EU potvrdila svou bezpodmínečnou podporu demokracie, lidských práv a řádné správy věcí veřejných na celém světě (cíl udržitelného rozvoje 16) a současně potvrdila svou ústřední globální úlohu prostřednictvím zvláštního evropského nástroje pro demokracii a lidská práva (EIDHR).

Během roku 2017 pokračovalo provádění akčních plánů v oblasti demokracie a lidských práv. První zpráva o nich byla vydána v červnu 2017²⁸. Delegace EU byly podpořeny prostřednictvím dvou nástrojů: Supporting Democracy a Media4Democracy, jejichž cílem je budování kapacity v oblasti podpory demokracie a svobody projevu. V září se uskutečnila celosvětová kampaň EU4Democracy.

Základní zásady na prvním místě v procesu rozšíření

Přístup „základní zásady na prvním místě“ zůstává i nadále jednou ze zásad politiky rozšiřování, která zajišťuje, že již od počátku procesu přistoupení budou země klást na přední místo reformy v oblastech, jako je právní stát a základní práva, demokratické instituce a reforma veřejné správy.

V březnu byly přijaty revidované obecné zásady v oblasti prosazování a ochrany práv dítěte²⁹, které vymezují zastřešující strategii EU a jejichž cílem je zajistit, aby politiky a opatření EU podporovaly posílení systémů partnerských zemí včetně ochrany dětí.

Podpora reformy soudnictví v Tunisku

²⁶ http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/cooperate/international/pdf/iuc_leaflet_en.pdf

²⁷ SWD(2017) 157 final ze dne 2. května 2017.

²⁸ SWD(2017) 254 final ze dne 27. června 2017.

²⁹ https://eeas.europa.eu/sites/eeas/files/eu_guidelines_rights_of_child_2017.pdf

V roce 2017 obnovila EU svou podporu oblasti soudnictví v Tunisku tím, že ve spolupráci s Radou Evropy přijala třetí fázi programu *Programme d'Appui à la Réforme de la Justice III* (70 milionů EUR). Tento program posílí nezávislost a nestrannost soudnictví a současně rozšíří přístup občanů ke spravedlnosti.

Odolnost a nestabilita

Společné sdělení z roku 2017 o strategickém přístupu k odolnosti³⁰ umožnilo EU přijmout rozšířený víceodvětvový závazek týkající se odolnosti. Pilotní proces v šesti zemích (Čad, Irák, Myanmar, Nigérie, Súdán, Uganda) testoval širší provázanost humanitární činnosti, rozvoje a míru.

V průběhu roku 2017 se práce v oblasti odolnosti a řešení nestability zaměřila na čtyři oblasti: posílení rámce odolnosti, vytvoření integrovaného přístupu k vnějším konfliktům a krizím založeného na stávajícím komplexním přístupu, posilování významu odolnosti v konfliktech a krizích a podpora mezinárodního dialogu o budování míru a státu (IDPS), který vedou samy tyto nestabilní země.

Bezpečnost

V roce 2017 se znovu potvrdila klíčová úloha EU v oblasti bezpečnosti. V prosinci 2017 vstoupila v platnost změna nařízení o nástroji přispívajícím ke stabilitě a míru ve formě sdělení nazvaného Budování kapacity na podporu bezpečnosti a rozvoje (CBSD)³¹. Tento zásadní vývoj politiky umožňuje zapojení EU do vojenských subjektů při sledování cílů v oblasti rozvoje za jasně definovaných okolností.

Nástroj přispívající ke stabilitě a míru napomohl poklidné politické transformaci, například v Keni či Gambii, a nadále podporoval mírový proces v Kolumbii, jakož i dialog mezi Kosovem a Srbskem, mediační iniciativy v Nigérii v oblasti delty Nigeru, mezi komunitami Tebouů a Tuaregů v Nigeru a mezi Guatemalou a Belize. Nové akce v Afghánistánu, Bosně a Hercegovině, v Kosovu³², Libyi, Nigeru a Somálsku přímo doplňovaly práci misí společné bezpečnostní a obranné politiky (SBOP).

Nástroj přispívající ke stabilitě a míru v kombinaci s probíhajícími programy ve Středoafričské republice, v Gruzii, Mali a na Ukrajině přímo doplnil 12 z 16 probíhajících misí SBOP.

Mise SBOP na celém světě

Mezi 16 misí a operací SBOP patří: tři výkonné vojenské operace (SOPHIA, ATALANTA a EUFOR ALTHEA) a tři vojenské výcvikové mise bez výkonných pravomocí (výcvikové mise EU ve Středoafričské republice, v Mali a v Somálsku), jedna civilní mise s výkonnými pravomocemi (EULEX Kosovo), jedna civilní pozorovatelská mise (pozorovatelská mise EU (EUMM) v Gruzii), mise jako opatření na budování důvěry (mise Evropské unie pro pomoc při integrované správě hranic (EUBAM) Rafah), čtyři mise zaměřené na budování kapacit – policejní mise Evropské unie pro palestinská území (EUPOL COPPS), mise EU zaměřené na budování kapacit v Somálsku, Mali a Nigeru a dvě poradní mise (EUAM Ukrajina a EUAM Irák).

Rada ve svých závěrech o vnější činnosti EU v oblasti boje proti terorismu přijatých v červnu roku 2017³³ dále posílila síť odborníků na boj proti terorismu v rámci delegací EU a zajistila větší

³⁰ JOIN(2017) 21 final ze dne 7. června 2017.

³¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/2306 ze dne 12. prosince 2017.

³² Tímto označením není dotčena otázka statusu a označení je v souladu s rezolucí Rady bezpečnosti OSN 1244 (1999) a se stanoviskem Mezinárodního soudního dvora k vyhlášení nezávislosti Kosova.

³³ <http://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2017/06/19/conclusions-counterterrorism/>

soudržnost mezi vnitřní a vnější činností v oblasti bezpečnosti posilováním úlohy agentur působících v oblasti spravedlnosti a vnitřních věcí s ohledem na třetí země.

V oblasti spolupráce mezi EU a NATO bylo zahájeno provádění prvního společného souboru návrhů (42 opatření), schváleného ve společném prohlášení z července 2016. V prosinci 2017 tyto dvě rady podpořily společný soubor nových návrhů, který sestává z 32 dalších opatření a rozšiřuje spolupráci na klíčové oblasti jako například na boj proti terorismu, ženy, mír a bezpečnost a na vojenskou mobilitu.

Stabilita

EU podporuje stabilizační akce v Libyi se zaměřením na obnovu klíčové infrastruktury, humanitární odminování a budování celonárodního konsensu formou mediační podpory.

V březnu roku 2017 byl přijat dokument „Základní prvky strategie EU pro Sýrii: Posílení úsilí o vybudování míru“³⁴, v němž byly stanoveny hlavní cíle činnosti EU s cílem pomoci ukončit válku a podpořit skutečnou politickou transformaci.

Jaderná bezpečnost

Program evropského nástroje pro spolupráci v oblasti jaderné bezpečnosti prostřednictvím svého vícerozměrného přístupu zaměřeného na jadernou bezpečnost, zdraví, životní prostředí a související otázky přispívá k mnoha klíčovým oblastem Evropského konsensu o rozvoji včetně klíčových prioritních opatření na Ukrajině, ve střední Asii a v Íránu.

Mír a prosperita v Íránu

Nástroj pro spolupráci v oblasti jaderné bezpečnosti je významným nástrojem, který uvádí do praxe diplomatickou dohodu s Íránem, tzv. společný komplexní akční plán, který je milníkem mezinárodního nešíření jaderných zbraní a výrazně přispívá k míru v tomto regionu. První projekt na podporu íránského regulačního orgánu v oblasti jaderných zařízení byl zahájen v červenci 2017.

PARTNERSTVÍ

Spolupráce s občanskou společností, dárcovskou komunitou a mezinárodními organizacemi

Klíčový prvek úspěchu Agendy pro udržitelný rozvoj 2030 je posílení prostředků pro provádění a oživení globálního partnerství pro udržitelný rozvoj (cíl udržitelného rozvoje 17).

EU a OSN jsou nepostradatelnými partnery při zajišťování míru a bezpečnosti. V roce 2017 byla EU i nadále zapojena do procesů OSN v oblasti rozvoje včetně politického fóra na vysoké úrovni a fóra financování pro rozvoj.

EU dále posílila svou spolupráci s organizacemi občanské společnosti. Bylo provedeno třiadvacet rámcových dohod o partnerství s platformami občanské společnosti. V roce 2017 byla zveřejněna zpráva o spolupráci EU s občanskou společností³⁵.

V roce 2017 proběhlo několik dialogů v rámci rozvojové politiky s dárci mimo EU, například s Austrálií, Kanadou, Japonskem, Korejskou republikou a USA.

³⁴ JOIN(2017) 11 final ze dne 14. března 2017.

³⁵ <https://europa.eu/capacity4dev/policy-forum-development/documents/eu-cso-report-1>

Nástroj partnerství (PI) i v roce 2017 přispíval k formulování a provádění vnějšího rozměru vnitřních politik a k propojení jednotlivých oblastí politik. Přijatá opatření se týkala globálních problémů, jakými jsou změna klimatu a ochrana životního prostředí (například čistá energie), mezinárodní rozměr strategie Evropa 2020³⁶, zlepšování přístupu na trhy a oživení obchodu, investic a obchodních příležitostí pro podniky v EU (se zvláštním důrazem na malé a střední podniky) a veřejnou diplomacii.

Během roku 2017 pokračovala Komise v úzké spolupráci s mezinárodními partnery, například státy G7, G20, Světovou bankou a Mezinárodním měnovým fondem.

ODPOVĚDNOST A VÝSLEDKY

Evropská komise prostřednictvím rámce EU pro výsledky mezinárodní spolupráce a rozvoje sleduje výsledky opatření financovaných po celém světě Evropskou unií, která jsou prováděna s partnery, a podává o nich zprávy.

Projekty a programy financované Evropskou unií, které byly ukončeny od poloviny roku 2016 do poloviny roku 2017, přispěly k následujícím vybraným výsledkům:

LIDÉ

1 492 000 žen v reprodukčním věku a dětí do pěti let věku mělo prospěch z **programů souvisejících s výživou**.

K **základnímu vzdělávání** bylo zapsáno 12 437 000 dětí, ke **střednímu vzdělávání** bylo zapsáno 3 377 000 dětí.

U 3 096 000 porodů asistovali kvalifikovaní zdravotničtí pracovníci, což vedlo ke **snížení úmrtnosti matek**.

Jako **prevence šíření malárie**³⁷ bylo distribuováno 136 000 000 lůžkových moskytiér impregnovaných insekticidy.

PLANETA

Celkem na 16 140 000 hektarech chráněných území se podařilo **zajistit biologickou rozmanitost** a ochránit přírodní dědictví.

3 438 000 osob mělo přístup ke **službám udržitelné energetiky**.

PROSPERITA

757 000 lidí mělo zajištěnou držbu půdy a budovalo svůj majetek tak, aby měli zajištěno **udržitelné živobytí prostřednictvím zemědělství**.

1 844 000 osob získalo přístup k **celoročně sjízdným silnicím**.

166 000 lidí využívalo programy odborného vzdělávání a přípravy nebo programy rozvoje dovedností, což zlepšovalo **zaměstnatelnost**.

MÍR

³⁶ https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/economic-and-fiscal-policy-coordination/eu-economic-governance-monitoring-prevention-correction/european-semester/framework/europe-2020-strategy_en

³⁷ K tomuto výsledku přispěla průběžná podpora EU poskytovaná Světovému fondu pro boj proti AIDS, tuberkulóze a malárii.

Z programů **právní pomoci**, které zajišťují rovnost před zákonem, mělo přímý užitek 309 000 osob.

Z programů podporujících **budování míru v civilní sféře po ukončení konfliktu a v rámci předcházení konfliktům** mělo přímý užitek 1 420 000 osob.